

Undervisningsplan

Dansk i børnehaveklassen til 9. klasse på Kristofferskolen

Nedenstående tekst tager udgangspunkt i Rudolf Steiners menneskesyn, Kristofferskolens praksis og Undervisningsministeriets Fælles Mål for danskfaget.

Undervisningsministeriets Fælles mål for danskfaget	
Kompetenceområder	Slutmål
Læsning (L) omfatter videns- og færdighedsmål inden for finde tekst, forberedelse, afkodning, sprogforståelse, tekstforståelse, sammenhæng.	Undervisningen giver eleven mulighed for at: Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere teksters betydning i deres kontekst.
Fremstilling (FS) omfatter videns- og færdighedsmål inden for planlægning, forberedelse, fremstilling, respons, korrektur, præsentation og evaluering.	Undervisningen giver eleven mulighed for at: Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation.

Fortolkning (FT) omfatter videns- og færdighedsmål inden for oplevelse og indlevelse, undersøgelse, fortolkning, vurdering, perspektivering.	Undervisningen giver eleven mulighed for at: Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster.
Kommunikation (K) omfatter videns- og færdighedsmål inden for dialog, krop og drama, it og kommunikation, sprog og kultur, sproglig bevidsthed.	Undervisningen giver eleven mulighed for at: Eleven kan deltage reflekteret i komplekse formelle og sociale situationer.

Børnehaveklassen

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Alt præsenteres som oplevelser og egne handlinger, men intellektualiseres først i 1. klasse.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed (FS, K)
<p>Fortællestof formidles mundtligt af læreren gennem en levende og billedrig fortælling.</p> <p>Tema: Folkeeventyr, remseeventyr, årstidssange, rim og remser.</p>	<p>Højtlesning</p>	<p>Fonologisk skrivning – også kaldet børneskrivning hos de elever som kan bogstaverne på forhånd.</p>			<p>Der arbejdes til sanglegstid med fonetisk opmærksomhed gennem hele året, med udgangspunkt i inspiration fra <i>På vej til den første læsning</i>, Arbejdshæfte. Af Ina Borstrøm og Dorthe Klint Petersen eller andet med samme fokus på fonemer.</p> <p>Arbejdshæfter udleveres ikke til eleverne. Samt med inspiration fra <i>Bornholmer-projektet</i>, sproglege, Praktisk del.</p>

1. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

I slutningen af 1. klassesåret undersøges elevernes bogstavkendskab vha. 'Den første læsning' eller opgaver fra Hogrefes. Resultatet er udelukkende til lærerens brug og bliver ikke delt med forældre og elever, med mindre der er særlige omstændigheder, fx tegn på ordblindhed eller andre læsevanskeligheder.

Indlæring af store og små bogstaver gennem metoden *billed til bogstav* fra *Pedagogisk kunst. Praktiske råd for undervisningen af Rudolf Steiner 1. og 5. foredrag (GA 294)*, på den måde opnås mestring af de tre alfabeter (lyd, symbol og navn).

Vokaler og konsonanter præsenteres fænomenologisk og med hjælp fra metoden *hel til del* fra *Pedagogisk kunst. Praktiske råd for undervisningen af Rudolf Steiner 1. foredrag (GA 294)*

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed (FS, K)
<p>Fortællestof formidles dagligt mundtligt af læreren gennem en levende og billedrig fortælling.</p> <p>Tema: Folkeeventyr</p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælleslæste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken.</i></p> <p>Læsning af læsebøger uden tekst, hvor eleverne selv laver fortalte historier til billederne. Læsning af lydrette bøger (som differentieres i sværhedsgrad). I forbindelse med arbejdet med læsning skal eleverne lære at bruge før-læsestrategier - de kan fx kigge på billeder og titel og gætte på, hvad denne tekst mon vil fortælle.</p> <p>Den enkelte elev skal læse højt hjemme og evt. i klassen, da det styrker elevens evne til at forbinde lyd og bogstav, samt styrker elevens generelle læsning.</p>	<p>'Den lige' og 'den krumme' øves.</p> <p>Med fokus på bogstav-lyd-forbindelser og enkeltlyde øves skrivning og læsning af egen lydret håndskrivning.</p>	<p>Læreren er opmærksom på, om eleven er i stand til at forbinde sig med den fortalte, skrevne eller læste tekst og sin egen verden.</p>	<p>Følgende præsenteres fænomenologisk og ikke som intellektuel fakta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bogstav-lyd-forbindelser - Enkeltlyde - Alfabetisk rækkefølge - Rim - Vokalglidninger 	<p>Fortsættelse af øvelser fra <i>Bornholmer-projektets</i> arbejdsmappe: <i>'Sproglege, Praktisk del'</i>.</p>

2. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed (FS, K)
<p>Fortællestof formidles dagligt mundtligt af læreren gennem en levende og billedrig fortælling.</p> <p>Fortællestof og genfortælling: Legender, dyrefabler og dyrehistorier.</p> <p><i>Dyrefablerne bearbejdes som beskrevet i Pedagogisk kunst. Praktiske råd for undervisningen af Rudolf Steiner 6. foredrag (GA 294)</i></p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælleslæste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken.</i></p> <p>Læsning af egne håndskrevne tekster ud fra fortællingerne og emnerne i hovedfagsundervisningen.</p> <p><i>'Den første læsning 1.kl. Læsebogen'</i> af Ina Borstrøm og Dorthe Klint Petersen eller lign. med samme kvalitet af lydret læsning.</p> <p>Makkerlæsning</p> <p>Den enkelte elev skal læse højt hjemme og evt. i klassen, da det styrker elevens evne til at forbinde lyd og bogstav, samt styrker elevens læsning.</p>	<p>Skrivning af egne tekster ud fra fortællingerne og emnerne i hovedfagsundervisningen.</p> <p>Fortsat arbejde med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enkeltlyde - Bogstav-lyd-forbindelser - Stavelsers sammenhænge med vokaler - Alfabetisk rækkefølge - Rim - Vokalglidninger - Små og store bogstaver, navne 	<p>Læreren er opmærksom på, om eleven er i stand til at forbinde sig med den fortalte, skrevne eller læste tekst og sin egen verden.</p>	<p>Følgende præsenteres fænomenologisk og ikke som intellektuel fakta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - E i udlyd - Endelserne <i>-e</i> og <i>-er</i> - De bløde udtaler af <i>d</i> og <i>v</i> - Den bløde udtale af <i>r</i> - Konsonantklynger 	<p>Med samtale og den malende tegnemetode – teknikken, hvor stregerne i billedet opstår ved, at to farveflader møder hinanden – bearbejder og kommunikerer eleven det fortalte, skrevne eller læste tekst.</p>

3. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Elevernes danskfærdigheder bliver testet sidst i skoleåret. Resultatet er udelukkende til lærerens brug og bliver ikke delt med forældre og elever, med mindre der er særlige omstændigheder, fx tegn på ordblindhed eller andre læsevanskeligheder.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed (FS, K)
<p>Fortællestof formidles dagligt mundtligt af læreren gennem en levende og billedrig fortælling. Fagstoffet bearbejdes skriftligt, mundtligt og kunstnerisk i arbejdsbøger, samt mundtligt i samtaler.</p> <p>Fortællestof og genfortælling: Gamle testamente</p> <p>Bondens liv, gamle håndværk og erhverv</p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælleslæste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken.</i></p> <p>Skrivning, læsning og redigering af egne håndskrevne tekster ud fra fortællingerne og emnerne i hovedfagsundervisningen.</p> <p><i>Den første læsning 2. kl. Læsebogen 2 af Ina Borstrøm og Dorthe Klint Petersen eller lign. med samme kvalitet af lydret læsning.</i></p> <p>Læsning af klassens egen læsebog med kendte tekster fra fortællinger, kendte remser, rim, digte</p>	<p>Skrivning, læsning og redigering af egne håndskrevne tekster ud fra fortællingerne og emnerne i hovedfagsundervisningen.</p>	<p>Samtale om fortællestoffet, handling, tid, sted, miljø samt perspektivering til elevens hverdag.</p>	<p>Fortsat arbejde med:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Morfemer - Hyppige uregelmæssige ord - Konsonantklynger som forlyd og midt i ord samt i udlyd - Bogstaver med flere udtalemuligheder - Bogstaver med flere udtalemuligheder - Hyppige småord, fx den, det, der - Korte og lange vokaler - Alfabetisering - Verber, adjektiver og substantiver - i den rækkefølge - Nutid og datid af verber 	<p>Med samtale og den malende tegneteknik - teknikken, hvor stregerne i billedet opstår ved, at to farveflader møder hinanden - bearbejder og kommunikerer eleven det fortalte, skrevne eller læste tekst.</p>

	<p>og sange fra recitation/sang i rytmisk del, samt kendte tekster fra skuespil og optræden.</p> <p>Den enkelte elev skal læse højt hjemme og evt. i klassen, da det styrker elevens evne til at forbinde lyd og bogstav, samt hendes generelle læsning.</p>			<ul style="list-style-type: none"> - Bøjning af adjektiver - Bøjning af substantiver i bestemt og ubestemt form, ental og flertal - Stumt d, h og v - Tre konsonanter først - Hyppige ord - Afledningsendelsen sk - Blød v-lyd – med b og med g - J-lyd – med g og med j - E's lyde - Endelser - t eller te eller de. 	
--	--	--	--	---	--

4. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed (FS, K)
<p>Fortællestof formidles mundtligt af læreren gennem en levende og billedrig fortælling. Fagstoffet bearbejdes skriftligt, mundtligt og kunstnerisk i arbejdsbøger, samt mundtligt i samtaler.</p> <p>Fortællestof og genfortælling: Nordiske mytologi og nordiske heltesagn. Vikingerne.</p> <p>Dyrekundskab (dyr og mennesker)</p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælleslæste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken, dvs. for 4. klassesbarnet handler det om driften til at komme frem i verden, dvs. ikke socialrealisme, men om viljen til at stå på egne ben, fx Ronja Røverdatter eller Erik Menneskesøn (sidstnævnte fx som oplæsning pga. lixtallet).</i></p> <p>Fælles romanlæsning af længere roman (fx Ronja Røverdatter).</p> <p>Læsning af selvvalgt roman.</p> <p>Sætningsforståelse fortsættes.</p> <p>Arbejde med forforståelse.</p> <p>Arbejde med læseforståelsen, fx gn. 'De fantastiske fire'.</p>	<p>Hovedfaget er den ramme, som man i udgangspunktet sætter for det skriftlige arbejde.</p> <p>Sætningsopbygning</p> <p>Arbejde med begyndelse, midte, slutning.</p> <p>Arbejde med 'før, under og efter skrivning'.</p> <p>Fiktionstekster Faktatekster (husk at tilgå dette fænomenologisk):</p> <ul style="list-style-type: none"> - beskrivende - fortællende - berettende - instruerende <p>Tekst på mindst 100 ord, fx øves personlig brev-</p>	<p>Morfemarbejde</p> <p>Samtale om den fælleslæste romans genre, handling (fx handlingsbroen), tid, sted, miljø og personkarakteristik.</p>	<p>Punktum. spørgsmålstegn. Store begyndelsesbogstaver. Stavning: Lær eleverne stavestrategier, som I sidenhen kan vende tilbage til igen og igen, når en elev har svært ved stavningen.</p> <p>Diktat af kendte ord.</p> <p>Ordklassearbejde: <i>Som minimum</i> arbejdes med substantiver, verber, adjektiver, proprier (egennavne).</p>	<p>Fremlæggelse om den store opgave, eleven selv har skrevet.</p> <p>Skuespil fra 4. klasses tema, fx nordisk mytologi og recitation fra 'Vølvens spådom'.</p>

<p>og Danmarks geografi.</p>	<p>Efterbearbejd læsestoffet. Makkerlæsning, højtlesning, hjemmelæsning (også højtlesning hjemme). Genrearbejde: fiktion og fakta (fx dyr og Danmarks geografi). Tilbageblik på hvilke genrer klassen tidligere har læst. Biblioteksbesøg med intro til videnssøgning. Læreren søger at finde og styrke elevernes læsemotivation.</p> <p>Den enkelte elev skal læse højt hjemme og evt. i klassen, da det styrker elevens evne til at forbinde lyd og bogstav, samt hendes generelle læsning.</p>	<p>og beskedskrivning.</p> <p>Større selvstændig opgave ud fra 4. klasses tema.</p> <p>Håndskrift: Sammenhængende formskrift fortsættes, evt. med løkker (evt. Chr. Clemens-hæfter)</p> <p>Fonologisk opmærksomhed: Læreren laver jævnligt ord- og lydlege/-opgaver, fx arbejdes der med vokalens forskellige lyde (vokalglidning) og rim.</p>			
------------------------------	---	--	--	--	--

5. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Elevernes danskfærdigheder bliver testet sidst i skoleåret. Resultatet er udelukkende til lærerens brug og bliver ikke delt med forældre og elever, med mindre der er særlige omstændigheder, fx tegn på ordblindhed eller andre læsevanskeligheder.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed (FS, K)
<p>Fortællestof og genfortælling:</p> <p>Indisk, persisk, ægyptisk og græsk mytologi, samt det gamle Ægypten og det gamle Grækenland.</p> <p>Plantekundskab</p> <p>Geografi Nordens geografi, fx 'Niels Holgersen'</p> <p>Nordiske sprog: Introduktion til norsk og svensk gives. Vores tre sprog sammenlignes.</p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælles-læste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken.</i></p> <p>Arbejde med forforståelse. Svære ord og begreber gennemgås før læsningen.</p> <p>Arbejde med læseforståelsen, fx gn. 'De fantastiske fire'.</p> <p>Læseteknik.</p> <p>Efterbearbejdning af læsestoffet.</p> <p>Højtlesning i klassen og i grupper og som hjemmearbejde, dialogisk læsning.</p> <p>Genrearbejde: Epik og lyrik og drama. Der</p>	<p>Der arbejdes hen imod den forklarende fremstillingsform (som først bevidstgøres for eleverne i 6. kl.)</p> <p>Arbejde med 'før, under og efter skrivning'.</p> <p>Sætningsopbygning.</p> <p>Genreskrivning: - fiktion - fagtekst over tema - referat og resumé - boganmeldelse - sms'en eller SoMe som kommunikationsform.</p> <p>Fonologisk opmærksomhed: Læreren laver jævnligt ord- og lydlege/-opgaver, fx arbejdes der med vokalens forskellige lyde (vokalglidning) og rim.</p>	<p>Gennemgang af virkemidler og struktur.</p> <p>I forb. m. læsning: - personbeskrivelse, miljø, sted, tema, genre, tid, sprog. - sammenligning af tekster. - berettermodellen eller tilsvarende.</p> <p>Eleverne skal lære genremæssigt at kende forskel på roman, novelle, digt og fagtekst. Der tales om karakteristika for tekstgenrer med udgangspunkt i en</p>	<p>Repetition af sidste års arbejde.</p> <p>Ordklasseforståelse: Som minimum arbejdes med adjektiver, pronomener + repetition af sidste års ordklasser. Arbejd også med passiv/aktiv-form af verberne.</p> <p>Grundled, udsagnsled.</p> <p>Punktum, opremsningskomm a, og komma efter x- og o-metoden.</p> <p>Stavning: Lær</p>	<p>Fremlæggelse fra flere hovedfag i grupper og alene.</p> <p>Evt. et skuespil: evt. græsk drama</p> <p>Solo-fremlæggelse af den større, selvstændige opgave.</p> <p>Eleverne er jævnligt oppe ved tavlen, fx for at fortælle om læselektionen eller om noget, klassen har lært.</p>

	<p>læses bl.a. romaner, noveller og fagbøger (sidstnævnte kan være i forbindelse med hovedfag). Børneavisen indkøbes og læses.</p> <p>Læreren søger at finde og styrke elevernes læsemotivation.</p> <p>Bevidstgørelse omkring selv at orientere sig i en skriftlig opgavebeskrivelse.</p> <p>Svensk tekst og norsk tekst læses og arbejdes med. Evt. også digtet 'Skabssvenskere'.</p> <p>Den enkelte elev skal læse højt hjemme og evt. i klassen, da det styrker elevens evne til at forbinde lyd og bogstav, samt hendes generelle læsning.</p>	<p>Sproglig opmærksomhed: - samtale om begreber og særlige ord.</p> <p>Eleverne skriver tekst på mindst 200 ord.</p> <p>Selv finde på en passende overskrift til egne tekster. Lære selv at strukturere processen med at skrive en opgave.</p> <p>Stor selvstændig opgave, mindst 200 ord. Emnet knytter sig til et af hovedfagene. Eleven forventes at søge viden dels i bøger og dels på nettet. Klassen gennemgår forinden, hvordan man færdes hensigtsmæssigt på internettet. Elevernes egne erfaringer inddrages i samtalen. En samtale om digital kommunikation, muligheder og faldgruber indledes også på dette klassetrin.</p> <p>Eleverne stifter bekendtskab med det græske alfabet.</p>	<p>fællesbog, fx Vildheks.</p>	<p>fortsat eleverne stavestrategier, som I sidenhen kan vende tilbage til igen og igen, når en elev har svært ved stavningen. Diktat, morfemarbejde.</p>	
--	---	--	--------------------------------	--	--

6. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Sørg for på dette klassetrin at have nogle samtaler om hensigtsmæssig færden på internettet.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed (FS, K)
<p>Fortællestof og genfortælling:</p> <p>Roms historie Middelalder / dansk middelalder - fra Absalon til Margrethe d. 1.</p> <p>Ovenstående fortællestof tager bl.a. udgangspunkt i hverdagslivet, kulturen og det sociale liv (etnologisk tilgang).</p> <p>Geologi Mineralogi</p> <p>Geografi - Europa</p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælleslæste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken.</i></p> <p>Læseteknikker præsenteres og afprøves: dialogisk læsning, skimning m.fl. Snak om, hvornår man skal bruge hvilken teknik.</p> <p>Eleverne kommunikerer egen forforståelse og læseformål, inden de læser tekster. Svære ord og begreber gennemgås før læsningen. Arbejde med under- og overbegreber.</p> <p>Læseforståelse:</p>	<p>Der arbejdes hen imod den reflekterende fremstillingsform.</p> <p>Arbejde med 'før, under og efter skrivning'.</p> <p>Notatteknik øves og benyttes aktivt i hovedfag. Den vurderes som en danskfaglig genre, og der gives feedback.</p> <p>Genreskrivning: - temabestemt novelle - rapport (fx i forbindelse med hovedfag) - boganmeldelse - forfatterportræt Vi arbejder hen imod, at eleverne kan skrive tekst på mindst 400</p>	<p>Der undervises i kildekritik, både i fysisk og digitalt materiale og på digitale platforme. Fx kan man vise, hvor let der kan laves om i tekster på den meget benyttede Wikipedia.</p> <p>I forbindelse med læsning: - sidste års læring repeteres - sproganalyse - flere analysegreb sættes på</p> <p>Lære at bruge notatteknik: Når man lytter til læreren og når man læser tekst.</p>	<p>Ordklasseforståelse: Som minimum arbejdes med repetition af tidl. læring, samt præpositioner, interjektioner (udråbsord), numeralier (talord), onomatopoietika (lydord), artikler (kendeord). De latinske betegnelser introduceres.</p> <p>Stavning: - Nutids-r - ende/ene - db.konsonant - diktat med korte og lange vokaler - fremmedord - rep. af stavestrategier - eleverne retter egne tekster vha. ordbøger.</p>	<p>Retorik og argumentation.</p> <p>Fremlæggelse af selvstændig skriftlig opgave i geografi.</p> <p>Solo-fremlæggelse om frilæsningsbog.</p> <p>Der arbejdes bevidst med fortælleteknikker.</p> <p>Eleverne holder en informationstale.</p> <p>Dialog om individuelle opgaver: De læser hinandens skriftlige opgaver og giver konstruktiv feedback i små grupper.</p> <p>Recitation på latin og græsk.</p>

	<p>- Eleverne arbejder skriftligt og mundtligt med indholdet og med teksten.</p> <p>- Litterær samtale i plenum og grupper</p> <p>- Svære ord gennemgås</p> <p>- hukommelsesstrategi</p> <p>Efterbearbejd læsestoffet.</p> <p>Højtlesning i klassen/ i grupper og som hjemmearbejde, dialogisk læsning.</p> <p>Genarbejde: Der læses romaner, noveller, digte og fagbøger, og der tales om tekstgenrer. Romanen kan være historisk inden for årets tema.</p>	<p>ord.</p> <p>Der arbejdes bevidst med disposition. Brainstorm og tænkeskrivning introduceres.</p> <p>Sproglig opmærksomhed:</p> <p>- samtale om begreber og særlige ord.</p> <p>Større selvstændig geografiopgave, som uddyber tilhørers forståelse: fx tegninger, fotografier, mad, musikstykker. Eleven forventes at benytte både bøger og internet til at søge viden til opgaven.</p>		<p>Tegnsætning rep. + fortsættelse</p> <p>X- og o-metoden til kommatering trænes fortsat.</p>	
--	--	--	--	---	--

7. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Eleverne skal fra dette skoleår medbringe egen computer og således også undervises i tekstbehandlingsprogram og regneark, oprettelse af mapper, brug af det program, som skolen bruger i undervisningssammenhæng, fx Google Classroom.

Elevernes danskfærdigheder bliver testet sidst i skoleåret. Resultatet er udelukkende til lærerens brug og bliver ikke delt med forældre og elever, med mindre der er særlige omstændigheder, fx tegn på ordblindhed eller andre læsevanskeligheder.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed m.m. (FS, K)
<p>Fortællestof og genfortælling:</p> <p>Opdagelsesrejsende, opfindere og det naturvidenskabelige opsving.</p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælleslæste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken.</i></p> <p>Vedligehold arb. m. forforståelse, læseformål, valg af læseteknik og efter-læsning.</p> <p>Læseforståelse: Eleverne arbejder skriftligt og mundtligt med indholdet og med teksten. Litterær samtale. Bevidst brug af hukommelsesstrategi. Arbejde med under- og overbegreber.</p>	<p>Der arbejdes fortsat hen imod den reflekterende fremstillingsform.</p> <p>Ny og tidl. notatteknik øves.</p> <p>Arbejde med 'før, under og efter skrivning'.</p> <p>Skriftlige opgaver skrives jævnlige på computer, men det er vigtigt, at læreren også ser elevernes håndskrevne tekster, således at elevens egne skrivefærdigheder (uden hjælpemidler) bliver tydeliggjort. Sidstnævnte skriftlige arbejde skal ligge i skoletiden og uden brug af digitale hjælpemidler.</p> <p>Genreskrivning: Minimum</p>	<p>I forbindelse med læsning:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sidste års læring repeteres - sproganalyse - flere analysegreb sættes på <p>Eleverne træner selv at kunne vurdere, hvilken type af tekst de sidder med.</p> <p>Når elever selv skal tilegne sig viden, vil det være let at bruge AI. Det er vigtigt, at læreren bevidstgør eleverne om både de</p>	<p>Ordklasseforståelse:</p> <p>Som minimum arbejdes med repetition af tidl. læring, samt konjunktioner (bindeord) og adverbier.</p> <p>Stavning: repetition fra tidligere og nyt oveni. Husk morfemrepetition.</p> <p>Diktater, som eleverne selv retter vha. ordbøger.</p> <p>X- og o-metoden til</p>	<p>Fremlæggelse fra hovedfag i grupper og alene.</p> <p>Teater for skolen.</p> <p>Eleverne holder en lejlighedstale (oplagt at gøre inden konfirmationerne).</p> <p>Dialog om individuelle opgaver: De læser hinandens skriftlige opgaver og giver konstruktiv feedback i små grupper.</p>

	<p>Genrearbejde: Der læses som minimum romaner/noveller, digte og forskellige artikler.</p> <p>Højtlesning i klassen/ i grupper, dialogisk læsning.</p> <p>For at sikre, at eleven læser teksterne (og fx ikke bare lytter til dem hjemme), må læreren lægge en plan for i videst muligt omfang at undgå dette. Fx ved læsning i klassen eller ved at give eleverne særlige opgaver til bogen. Eleverne skal bevidstgøres om vigtigheden af læsning.</p>	<p>avisartikler og digte. Evt. reklame. Arbejde med de 7 fremstillingsformer.</p> <p>Længere fagtekst i forbindelse med hovedfag. Der arbejdes hen imod, at eleverne kan skrive en tekst på mindst 600 ord.</p> <p>Der arbejdes fortsat med disposition, brainstorm og tænkeskrivning.</p> <p>Der kan evt. laves avis. Her arbejdes bl.a. med teksters perspektiv på et emne samt på modtagerforhold. Der kan arbejdes med grafiske modeller, hvordan man forstår dem, og hvordan man laver dem selv. Dette arbejde kan også indgå i geografi- og matematikundervisningen.</p>	<p>positive og negative sider ved brug af AI, samt fortsat taler kildekritik med eleverne.</p> <p>Eleverne analyserer digte.</p>	<p>kommatering trænes fortsat. Tegnsætning: rep. + fortsættelse.</p> <p>Sætningsopbygning</p>	<p>Der arbejdes generelt med at udtrykke følelser og indre stemninger gennem sproget, samt hvorledes ændringer af en sætning kan få sætningen til at udtrykke en anden stemning.</p>
--	--	--	--	---	--

8. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed (FS, K)
<p>Revolutioner - bl.a. den industrielle, fx fortællinger om Olympe de Gouges 'Erklæring om kvindens og den kvindelige borgers rettigheder'.</p> <p>Biografier.</p> <p>Identitet: fx feminismens historie, queerhistorie og litteratur.</p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælleslæste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken.</i></p> <p>Eleverne læser som minimum artikler, roman, digte og en biografi om et menneske, hvis moralske livsvalg har inspireret andre: fx Martin Luther King, Gandhi, Malala Yousafzai, Gretha Thunberg og Mother Theresa.</p> <p>Hukommelsesstrategi - hvordan man husker, hvad man læser. Strategier for før-,</p>	<p>Notatteknik øves.</p> <p>Genreskrivning - som minimum den reflekterende fremstillingsform (som eleverne ofte forstår på en ny måde i denne alder), tekstanalyse, debatindlæg, samt videre arbejde med de 7 fremstillingsformer.</p> <p>Tekst på mindst 5 digitale sider, inkl. 1/3 billede på hver side.</p> <p>Arbejde med 'før, under og efter skrivning'.</p> <p>Den store selvstændige opgave i 8. klasse er 2-måneders-opgaven, hvori danskfaget er et centralt element. Eleven skal fordybe sig i et produkts fremstilling fra råvare til færdigt produkt, og</p>	<p>Kildekritik.</p> <p>Der arbejdes med en bred vifte af analysegreb i forbindelse med novelle/roman: genre, handling, komposition, fortæller, synsvinkel, personkarakteristik, sprog, skrivestil, tema, budskab og perspektivering.</p> <p>Eleverne træner selv at kunne vurdere hvilken type af tekst, de sidder med (genre og fremstillingsform).</p>	<p>Stavning: - efter behov hos eleverne - fremmedord - morfemrepetition - rette egne tekster vha. ordbog</p> <p>Ordklasserepetition</p> <p>Tegnsætning: - repetition. - X- og o-metoden til kommatering trænes fortsat.</p> <p>Sætningsopbygning - det gode sprog.</p>	<p>Fremlæggelse fra hovedfag, individuelt.</p> <p>Fremlæggelse af 2-måneders-opgaven.</p> <p>Motiveret politisk tale foran klassen.</p> <p>Eleverne producerer en podcast.</p> <p>Træning i hvordan man står frem foran et publikum.</p>

	<p>under- og efterlæsning benyttes fortsat.</p>	<p>opgaven består af en skriftlig, en kunstnerisk og en praktisk del, som formidles til et større publikum. Se vejledning til 2-måneders-opgaven for yderligere information.</p> <p>Skriftlige opgaver skrives jævnlgt på computer, men det er vigtigt, at læreren også ser elevernes håndskrevne tekster, således at elevens egne skrivefærdigheder (uden hjælpemidler) bliver tydeliggjort. Sidstnævnte skriftlige arbejde skal ligge i skoletiden og uden brug af digitale hjælpemidler.</p>			
--	---	---	--	--	--

9. klasse

Ved at gøre (vilje) og opleve (følelse) erkender (tanke) eleven stoffet. Med andre ord skal eleverne først fordybe sig i praksis, og så snart de har oplevet og været aktive, gøres stoffet intellektuelt ved at børnene (med hjælp fra læreren, hvis der er brug for det) selv sætter begreber på ud fra fænomenet.

Det generelle tema og fortællestof	Læsning og læseforståelse (L, FT)	Skriftlighed (FS, K)	Fortolkning/ analyse / bearbejdning (FT)	Grammatik (FS)	Mundtlighed m.m. (FS, K)
<p>Der undervises i litterære perioder - som minimum Romantikken og Det moderne gennembrud.</p> <p>Det digitale univers' indflydelse på mennesket.</p> <p>Dybe menneskeheds-problematikker, som kan røre de unge, tages op og behandles alsidigt.</p> <p>Der arbejdes med identitet, fx moderne og historisk maskulinitet.</p>	<p><i>Det er afgørende, at den fælleslæste roman er alderssvarende ift. Waldorfpædagogikken.</i></p> <p>Eleverne læser som minimum en roman, essays, digte, samt historiske tekster fra Romantikken og Det moderne gennembrud.</p> <p>Hensigten med de udvalgte tekster er bl.a. at motivere til samtale omkring litteraturen og dens evne til at skildre en genkendelig virkelighed. Sigtet er at sætte eleverne i stand til klart at kunne redegøre for, hvad litteraturen vækker i</p>	<p>Notatteknik øves.</p> <p>Genrer at skrive i: Bl.a. en politisk tale, tekst til bevidst udvalgt målgruppe, essay o.a. skriveopgaver, som eleverne ikke tidligere er præsenteret for. Skriveopgaver efter behov hos eleverne, fx med fokus på det gode sprog, på grammatik eller genreforståelse.</p> <p>Optagelsesprøve til enten EUD eller gymnasiet afprøves mhp. at eleverne får kendskab til formen på en eksamen/ optagelsesprøve.</p> <p>Arbejde med 'før, under og efter skrivning'.</p>	<p>Kildekritik.</p> <p>Essyanalyse.</p> <p>Der arbejdes med sproglig mangfoldighed (fx rim, rytmer, humor, ironi, gentagelse, kontraster, sproglige billeder og virkemidler), samt målgruppeanalyse.</p> <p>Der skal arbejdes intertekstuelt.</p>	<p>Ordklasse-repetition</p> <p>Stavning: - efter behov hos eleverne - fremmedord</p> <p>Tegnsætning: Repetition af x- og o-metoden til kommatering trænes fortsat.</p>	<p>Fremlæggelse fra hovedfag, individuelt.</p> <p>Motiveret politisk tale foran større/ andet publikum end klassen. Retorik, argumentation.</p> <p>Individuel, mundtligt fremlagt tekstanalyse - mhp. at efterligne en mundtlig eksamenssituation.</p> <p>Stort skuespil: Eleverne har mulighed for at arbejde med på mange planer af skuespillets opbygning: instruktion, scenografi, kostumer, lys, lyd, plakattegning</p>

	<p>dem, og hvad det er for litterære virkemidler, der vækker disse reaktioner.</p> <p>Strategier for før-, under- og efterlæsning benyttes fortsat.</p>	<p>Udarbejdelse af egne tekster skal bygge på elevernes noter og fordre en grad af selvstændig stillingtagen og prioritering af stoffet. Eleverne kan opfordres til at være opsøgende ift. suppl. viden, og der kan gives forslag til kilder.</p> <p>Skriftlige opgaver skrives jævnligt på computer, men det er vigtigt, at læreren også ser elevernes håndskrevne tekster, således at elevens egne skrivefærdigheder (uden hjælpemidler) bliver tydeliggjort. Sidstnævnte skriftlige arbejde skal ligge i skoletiden og uden brug af digitale hjælpemidler.</p>			<p>og program.</p> <p>Eleverne producerer en kortfilm, fx i arbejdet med identitet.</p> <p>Dialog om individuelle opgaver: De læser hinandens skriftlige opgaver og giver konstruktiv feedback i små grupper.</p>
--	---	---	--	--	---